

Nr 11 A.

Godkänd av första kammaren den 24 april 1923.

Godkänd av andra kammaren den 24 april 1923.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa Kungl. Maj:ts framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1923—1924 under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna.

(Bankoutskottets utlåtanden nr 11, 26 och 27.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens elfte huvudtitel, innefattande anslagen till pensions- och indragningsstaterna, får riksdagen härmed anmäla följande beslut.

A. Civila pensionsväsendet.

1:o) I den till riksdagen den 8 januari 1923 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1923—1924 har Eders Kungl. Maj:t i punkt 1 under elfte huvudtiteln föreslagit riksdagen att i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till pensionering av civila tjänst innehavare med 2,500,000 kronor.

Med hänsyn till vad i statsrådsprotokollet anförts angående belastningen å förevarande anslag, som nu är i riksstaten uppfört med 1,900,000 kronor för år, har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot den föreslagna höjningen av anslaget, och har riksdagen alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 14 saml. Nr 11 A.

2:o) Under punkt 3 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att för budgetåret 1923—1924 kostnaderna för pensions-tillägg enligt kungörelserna den 15 juni 1922, nr 360 och nr 361, åt f. d. befattningshavare samt änkor och barn efter befattningshavare, vilka varit anställda vid postverket, telegrafverket, statens järnvägar, statens vattenfallsverk och statens domäner eller vid av nämnda verk övertagna företag eller inrättningar, må bestridas av de medel, av vilka vederbörande verks omkostnader i övrigt bestridas; *dels ock* till beredande av pensions-tillägg enligt sagda kungörelser åt övriga f. d. civila befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 450,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

3:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts därom under punkt 6 gjorda framställning har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie förslagsanslaget till statens andel i kostnaden för pensionering av extra provinsialläkare med 15,000 kronor.

4:o) Under punkt 7 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra det ordinarie förslagsanslaget till statens andel i kostnaden för pensionering av lasarettsläkare med 25,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har av riksdagen bifallits.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 8 föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till sjuksköterskors pensionering med 20,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran häremot, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

6:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 9 framställda förslag får riksdagen anmäla, att riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie förslagsanslaget till statens bidrag till pensionering av barnmorskor med 30,000 kronor.

7:o) Under punkt 10 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra det ordinarie förslagsanslaget till bestridande av statsverket åliggande, av andra medel ej utgående ersättningar i anledning av olycksfall i arbete med 100,000 kronor.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot detta förslag och har sålunda bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

8:o) I punkt 11 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten uppföra det ordinarie förslagsanslaget till pensionering av förmän och arbetare vid statens järnvägsbyggnader samt statens vattenfallsverks byggnadsavdelning med 24,000 kronor.

Riksdagen, som ej funnit anledning till erinran mot detta förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

9:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts därom under punkt 12 framställda förslag har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie anslaget till bidrag till kungl. hovkapellet pensionsinrättning med 3,000 kronor.

10:o) Under punkt 13 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående inordnandet av lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., i riksstaten beräkna ett ordinarie anslag av 157,276 kronor till bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 20 mars 1923 dagtecknad proposition nr 221 *dels* meddelat riksdagen, att proposition i berörda ärende angående inordnandet av lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. ej komme att avlåtas till riksdagen; *dels ock* föreslagit riksdagen att

ej mindre förklara, att från riksdagens sida hinder ej möter för att till pensionsberättigade efterlevande efter delägare i lärarnas vid elementarläroverken änke- och pupillkassa eller lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa må under år 1924 utgå, utöver pensionsförmåner enligt nu gällande bestämmelser, ett belopp, beräknat för ensam änka till 200 kronor och för övriga efterlevande i proportion därtill,

än även i riksstaten för budgetåret 1923—1924 under elfte huvudtiteln uppföra det ordinarie anslaget till bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. med 157,276 kronor.

Även riksdagen finner det i hög grad önskvärt, att någon förhöjning av de nu utgående, synnerligen knappt tillmätta pensionerna från

ifrågavarande änke- och pupillkassor kommer till stånd. Då frågan om inordnande utav lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. på grund av angivna omständigheter icke ansetts nu kunna företagas till avgörande, har riksdagen därför medgivit, att sådan förhöjning åvägbringas genom en provisorisk reglering av pensionsbeloppen. Det förslag, som i sådant avseende framlagts i propositionen, har icke givit riksdagen anledning till erinran. Vid sådant förhållande och då, såsom i propositionen framhållits, ifrågavarande reglering kan genomföras utan någon förhöjning av det nu utgående anslaget till bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m., får riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition,

dels förklara, att från riksdagens sida hinder ej möter för att till pensionsberättigade efterlevande efter delägare i lärarnas vid elementarläroverken änke- och pupillkassa eller lärarnas vid elementarläroverken nya änke- och pupillkassa må under år 1924 utgå, utöver pensionsförmåner enligt nu gällande bestämmelser, ett belopp, beräknat för ensam änka till 200 kronor och för övriga efterlevande i proportion därtill;

dels ock anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1923—1924 under elfte huvudtiteln uppfört det ordinarie anslaget till bidrag till pensionering av änkor och barn efter lärare vid allmänna läroverk, pedagogier, seminarier m. m. med 157,276 kronor.

11:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 14 gjorda framställning har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till pensionering av den kvinnliga lärarpersonalen vid enskilda läroanstalter med 68,000 kronor.

12:o) I punkt 15 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande enligt av riksdagen godkända grunder av tilläggspensioner åt vissa lärarinnor vid de statsunderstödda enskilda läroanstalterna anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag å 180,000 kronor.

Mot den i statsrådsprotokollet gjorda beräkningen av anslagsbeloppet, som för tiden 1 januari—30 juni 1923 uppförts med 85,000 kronor, har riksdagen icke funnit anledning till erinran. På grund härav och då någon ändring i grunderna för ifrågavarande tilläggspensioner icke ifrågasatts, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

13:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 16 gjorda framställning har riksdagen i riksstaten upptagit det ordinarie anslaget till bidrag till folkskollärares m. fl. pensionering med 5,310,000 kronor.

14:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 17 framställda förslag har riksdagen i riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till pensionsavgifter till statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. med 3,255,000 kronor.

15:o) Under punkt 18 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på proposition angående inordnande av dövstumlärares pensionsanstalt i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl., i riksstaten beräkna ett ordinarie anslag av 35,000 kronor till bidrag till kostnaderna för pensionering av dövstumlärare m. fl.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1923 dagtecknad proposition nr 204 *dels* meddelat riksdagen, att proposition i berörda ärende angående inordnandet av dövstumlärares pensionsanstalt i statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. ej komme att avlätas till riksdagen, *dels ock* föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptaga det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till dövstumlärares pensionsanstalt med dess hittillsvarande helårsbelopp 35,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, i riksstaten för budgetåret 1923—1924 upptagit det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till dövstumlärares pensionsanstalt med 35,000 kronor.

16:o) Under punkt 19 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att under elfte huvudtiteln anvisa för budgetåret 1923—1924 ett extra förslagsanslag av kronor 1,800 för utdelande av tillfälliga understöd åt pensionerade kronojägare, under villkor att understöd ej må tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter och antingen erhållit avsked med pension från allmänna indragningsstaten till belopp understigande 500 kronor eller ock under 1908 erhållit avsked med avkortad pension från anslaget till pensionering av civila tjänstnehavare, samt att i avseende å understödets storlek iakttages, att det samma jämte den utgående pensionen icke må tillsammans överstiga 500 kronor för år.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl.

Maj:ts förslag och har sålunda bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

17:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 20 framställda förslag har riksdagen i riksstaten uppfört det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till handelsflottans pensionsanstalt med 101,000 kronor.

18:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t i punkt 21 föreslagit har riksdagen för budgetåret 1923—1924 under elfte huvudtiteln anvisat *dels* till förbättring av pensioneringen från handelsflottans pensionsanstalt ett extra förslagsanslag av 31,000 kronor, *dels ock* till förbättring av pensioneringen inom de tre första klasserna av handelsflottans pensionsanstalt ett extra anslag av 31,000 kronor.

19:o) I punkt 22 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för beredande under år 1923 av tilläggspensioner åt pensionstagarne vid handelsflottans pensionsanstalt å riksstaten för budgetåret 1923—1924 under elfte huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 106,000 kronor, förklara, att tilläggspensionerna skola till pensionstagarne utgå med följande belopp, nämligen inom anstaltens första klass med 80 kronor, inom den andra klassen med 60 kronor, inom den tredje klassen med 50 kronor och inom den fjärde klassen med 45 kronor, samt medgiva, att tilläggspensionerna må till vederbörande pensionärer utgå å de tider, i den ordning och efter de grunder, som gällande reglemente föreskriver i fråga om de från anstalten utgående ordinarie pensionerna.

Då ifrågavarande tilläggspensioner, vilkas belopp överensstämmer med de för år 1922 medgivna, torde böra utgå jämväl för år 1923, har riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

20:o) I punkt 23 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till bestridande under år 1923, i enlighet med vad av chefen för handelsdepartementet i statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 30 december 1922 förordats, av förvaltningskostnader vid handelsflottans pensionsanstalt å riksstaten för budgetåret 1923—1924 under elfte huvudtiteln anvisa ett extra anslag av 2,225 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, som innebär en sänkning av avlöningarna till befattningshavarna vid pensionsanstalten, har icke givit riks-

dagen anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 24 föreslagit riksdagen att för budgetåret 1923—1924 under elfte huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag av 7,500 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt sådana f. d. befattningshavare vid lotsverket, som pensionerats enligt bestämmelser, äldre än dem, som med 1915 års ingång blevo tillämpliga å personalen vid lotsverket, under villkor:

att understöd ej tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter; samt

att understödet bestämmes till 100 kronor, dock att understödet för den, som i pension jämte pensionsförhöjning uppbär mindre än 250 kronor årligen, skall utgå med det belopp, som erfordras för att understödet och pensionen jämte pensionsförhöjningen tillsammans skola uppgå till 350 kronor, samt att understödet tillsammans med pensionen jämte pensionsförhöjningen icke i något fall må överstiga 550 kronor.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har förty bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

B. Militära pensionsväsendet.

22:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 26 föreslagit har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie anslaget till ersättning för mistade löneinnehållningar med 19,021 kronor.

23:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 27 framställda förslag har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie anslaget till ersättning för nådårs- och begravningshjälpsbesparingar med 28,080 kronor.

24:o) I punkt 28 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* i riksstaten upptaga ordinarie anslaget för bidrag till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén med 137,286 kronor, *dels ock* till ytterligare bidrag för år 1922 till pensionering av änkor och barn efter befäl och underbefäl med vederlikar vid armén för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 6,724 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har sålunda bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 29 föreslagit riksdagen att för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 3,500,000 kronor, att användas såväl till upprätthållande av arméns pensionskassas egen pensionering med fastställda pensionsbelopp, mot skyldighet för pensionskassan att avstå de för nämnda år densamma tillkommande vederlag för de till statsverket indragna rusthållsavgifterna, som ock till fyllnadspensioner i enlighet med fastställda grunder för sådana pensioners utgående.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

26:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 30 gjorda framställning har riksdagen för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra förslagsanslag av 9,000 kronor för utdelande under år 1924 av tillfälliga understöd åt avskedade underofficerare och vederlikar vid armén i enlighet med de av Eders Kungl. Maj:t med 1907 års riksdag bestämda grunder.

27:o) I punkt 31 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* till beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid armén i enlighet med de i kungörelserna den 20 augusti 1919 samt den 9 och den 15 juni 1922 angivna grunder för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 850,000 kronor, *dels ock* förklara, att Eders Kungl. Maj:t eller, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, underordnad myndighet må i enlighet med de i kungörelsen den 15 juni 1922 angivna grunder tilldela personal, som under tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 avgår från tjänsten, pensionsförbättring att utgå under pensionstagarens återstående livstid.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

28:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag under punkt 32 har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie anslaget till ersättning för inkomster från Vadstena krigsmanshuskassas äldre medel med 106,000 kronor.

29:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 33 framställda förslag har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie anslaget till Vadstena krigsmanshuskassa med 137,640 kronor.

30:o) I punkt 34 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten upptaga ordinarie anslaget för bidrag till ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, med 252,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

31:o) I punkt 35 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som utgår såsom sjukhjälpsersättning eller livränta för tid under budgetåret 1923—1924 eller såsom begravningshjälp i anledning av dödsfall, inträffat under nämnda år, må, därest skadan uppkommit före den 1 januari 1921, höjas med 50 procent utöver det belopp, vartill ersättningen må bestämmas enligt grunderna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, *dels ock* för bestridande av härav föranledda kostnader för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 90,000 kronor.

I samband härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, i vilken hemställts, att riksdagen måtte »dels medgiva, att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som utgår såsom sjukhjälpsersättning eller livränta för tid under budgetåret 1923—1924 eller såsom begravningshjälp i anledning av dödsfall, inträffat under nämnda år, må, därest skadan uppkommit före den 1 januari 1921, höjas med 100 procent utöver det belopp, vartill ersättningen må bestämmas enligt grunderna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring; *dels ock* för bestridande av härav föranledda kostnader för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 180,000 kronor.»

Riksdagen vill erinra, att vid 1920 års riksdag sådan ändring vidtogs i förordningen den 18 juni 1909 angående ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, att i de fall, då skadan uppkommit efter 1921 års ingång, de enligt förordningen utgående

Bihang till riksdagens protokoll 1923. 14 saml. Nr 11 A.

ersättningsbeloppen fördubblades. Förordning härom utfärdades den 4 juni 1920. Beträffande åter sådana fall, då skadan uppkommit före 1921 års ingång, medgav sistnämnda års riksdag, att ersättningen enligt förordningen den 18 juni 1909 finge för år 1921 förhöjas med 50 procent eller lika mycket som de under åren 1918—1920 utgående ersättningsbeloppen enligt tidigare beslut blivit höjda.

I samband med det vid 1920 års riksdag behandlade förslaget om ändring i 1909 års förordning framställdes i väckta motioner förslag om sådan avfattning av den nya förordningen, att de fördubblade ersättningsbeloppen skulle utgå även i de fall, då skadan uppkommit under år 1920. Detta förslag blev av riksdagen avslaget.

Riksdagen vill vidare bringa i erinran, att arméförvaltningens civila departement, marinförvaltningen och riksförsäkringsanstalten, vilka ämbetsverk den 11 juni 1920 erhållit uppdrag att verkställa utredning i ärendet, i skrivelse den 30 september samma år i samband med framställning om de anslag för ifrågavarande ändamål, vilka borde äskas av 1921 års riksdag, föreslagit, att ersättningen enligt 1909 års förordning jämväl i de fall, där ersättningsanspråket grundade sig på skada, som uppkommit före den 1 januari 1921, skulle från och med samma års ingång utgå med de belopp, till vilka ersättningen bestämts i ovannämnda förordning den 4 juni 1920 eller alltså med 100 procents förhöjning. Denna framställning föranledde emellertid av statsfinansiella skäl i nu förevarande avseende icke något förslag från Eders Kungl. Maj:ts sida till riksdagen.

I skrivelse den 8 december 1921 med äskande av anslag för ifrågavarande ändamål för år 1922 och första halvåret 1923 framhöll riksförsäkringsanstalten, att det behov av ökad ersättning, som föranlett ämbetsverkens ovannämnda framställning, alltjämt föreläge. Därest emellertid Eders Kungl. Maj:t fortfarande icke funne lämpligt underställa denna framställning riksdagens prövning, borde enligt anstaltens mening förslag om fortsatt förhöjning med 50 procent föreläggas riksdagen.

Eders Kungl. Maj:ts förslag till 1922 års riksdag avsåg förhöjning med endast 50 procent samt anvisande för detta ändamål såsom särskilda förslagsanslag av dels å tilläggsstat för förlidet år 160,000 kronor, dels ock å extra stat för tiden 1 januari—30 juni innevarande år 80,000 kronor. Vid behandling inom riksdagen av denna framställning yrkades motionsvis, att förhöjning med 100 procent måtte utgå jämväl i de fall, där ersättningsanspråket grundade sig på skada, som uppkommit före 1921 års ingång. Sistnämnda förslag, som beräknades medföra

en anslagsökning för år 1922 av 160,000 kronor och för första halvåret 1923 av 80,000 kronor, blev av riksdagens vederbörande utskott av statsfinansiella skäl avstyrkt och av riksdagen vid gemensam votering avslaget med 176 röster mot 173.

I skrivelse den 22 november 1922 har riksförsäkringsanstalten gjort framställning om anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1923—1924 och därvid anfört, att anstalten funne det fortfarande av billighet och rättvisa påkallat, att ifrågavarande ersättningstagare komme i åtnjutande av samma förhöjning i utgående ersättningar, som av anstalten tidigare föreslagits. Ur saklig synpunkt kunde icke anföras något skäl, varför de, som ådragit sig skada före den 1 januari 1921, skulle erhålla mindre förhöjning än de, som skadats efter nyssnämnda dag. Upprepade gånger hade ersättningstagare hos riksförsäkringsanstalten framhållit det orättvisa och enligt deras mening oförståeliga i detta förhållande.

Beträffande kostnaderna för riksförsäkringsanstaltens förslag ville anstalten framhålla, att enligt sakens natur utgifter för nu ifrågavarande ersättningar och därmed för förhöjning av desamma komme på grund av vederbörande ersättningstagares frånfälle eller tillfrisknande ävensom av andra orsaker att alltjämt minskas. Sålunda hade kostnaderna för ifrågavarande förhöjning av 50 procent uppgått för år 1920 till 173,000 kronor och för år 1921 till 155,000 kronor, och syntes desamma för år 1922 enligt av anstalten verkställd undersökning komma att uppgå till högst 120,000 kronor. Å det belopp av 160,000 kronor, som för år 1922 anvisats för ifrågavarande ändamål, syntes alltså komma att uppstå en besparing av icke mindre än omkring 40,000 kronor. Efter allt att döma syntes å det för första halvåret 1923 för samma ändamål anvisade beloppet 80,000 kronor besparing komma att vinnas i minst motsvarande omfattning som under år 1922 eller följaktligen med omkring 20,000 kronor. Å de för tiden 1 januari 1922—30 juni 1923 anslagna medlen skulle följaktligen kunna räknas med en sammanlagd besparing av minst 60,000 kronor. Vid en beräkning av erforderligt anslag för förhöjning med 100 procent av ifrågavarande ersättningsbelopp under budgetåret 1923—1924 hade riksförsäkringsanstalten vidare funnit, att ett belopp av 180,000 kronor antagligen skulle komma att visa sig vara tillräckligt. Med hänsyn till den besparing av omkring 60,000 kronor, som enligt vad ovan anförts syntes komma att uppstå å de för år 1922 och första halvåret 1923 anvisade medlen, skulle följaktligen den verkliga merutgiften för en förhöjning av nu ifrågavarande ersättningsbelopp med 100 procent under angivna tid

komma att stanna vid allenast omkring 120,000 kronor och anslaget med ett belopp av endast 20,000 kronor överstiga det för år 1922 för samma ändamål beviljade anslaget och detta trots att förhöjningen bleve fördubblad.

På grund av vad sålunda anförts har riksförsäkringsanstalten hemställt, att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som komme att utgå för tid under budgetåret 1923—1924, måtte, därest skadan uppkommit före den 1 januari 1921, höjas med 100 procent utöver det belopp, vartill ersättningen kunde bestämmas enligt grunderna i förordningen den 18 juni 1909, samt att för bestridande av härav föranledda kostnader måtte anvisas ett förslagsanslag av 180,000 kronor.

Föredragande departementschefen har av statsfinansiella skäl funnit sig icke kunna tillstyrka den av riksförsäkringsanstalten sålunda föreslagna förhöjningen utan ansett, att för budgetåret 1923—1924 borde, liksom hittills, medgivas en förhöjning av endast 50 procent. Riksförsäkringsanstaltens förslag har upptagits i förenämnda motion.

För förslaget om fördubbling av ersättningsbeloppen jämväl i de fall, där ersättningsanspråket grundar sig på skada, som uppkommit före ingången av år 1921, tala enligt riksdagens mening starka billighetsskäl. Det torde nämligen knappast få anses vara rättvist, att ersättningens storlek göres beroende av den tidpunkt, då skadan uppkommit. Med hänsyn härtill och då, enligt vad riksförsäkringsanstalten upplyst, kostnaderna för förslagets genomförande numera avsevärt minskats, har riksdagen, om också med viss tvekan, ansett sig böra bifalla motionen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning och med bifall till förevarande motion, *dels* medgivit, att den ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, som utgår såsom sjukhjälpsersättning eller livränta för tid under budgetåret 1923—1924 eller såsom begravningshjälp i anledning av dödsfall, inträffat under nämnda år, må, därest skadan uppkommit före den 1 januari 1921, höjas med 100 procent utöver det belopp, vartill ersättningen må bestämmas enligt grunderna i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, *dels ock* för bestridande av härav föranledda kostnader för budgetåret 1923—1924 anvisat ett extra förslagsanslag av 180,000 kronor.

32:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 36 framställda förslag har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie anslaget till förhöjning i gratialen åt avskedat manskap med 648,000 kronor.

33:o) Med biträdande av vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 37 föreslagit, har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie förslagsanslaget till ytterligare förhöjning i gratialen åt avskedat manskap med 400,000 kronor.

34:o) I punkt 38 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra anslag av 980 kronor för utdelande av tillfälligt understöd åt f. d. förrådsvaktmästare under villkor: att understöd ej tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter, samt att understödet för en var bestämmes till sådant belopp, att det, jämte honom tillkommande gratial från Vadstena krigsmanshuskassa, uppgår till 400 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

35:o) Under punkt 39 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till beredande av pensionstillägg enligt kungörelserna den 15 juni 1922, nr 360 och nr 361, åt f. d. militära befattningshavare m. fl. pensionärer för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 500,000 kronor.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

36:o) I punkt 42 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att a) för beredande av dyrtidstillägg under tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 åt pensionerade båtsmän och marinsoldater samt Vadstena krigsmanshuskassas understödstagare, vilka vid ingången av juli månad år 1923 uppnått en levnadsålder av 60 år eller däröver, för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,275,000 kronor;

b) förklara, att dyrtidstillägget till varje dylik vid ingången av juli månad år 1923 till pension eller därmed jämförligt understöd från statsverket, statsunderstödd pensionsinrättning eller Vadstena krigsmanshuskassa berättigad f. d. befattningshavare skall utgå med ett belopp av 150 kronor;

c) medgiva, att dyrtidstillägget må till vederbörande f. d. befatt-

ningshavare eller, om han under tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 avlidit, till hans stärbhus på en gång utbetalas i den ordning, som av Eders Kungl. Maj:t bestämmes.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

37:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 43 framställda förslag, har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie anslaget för ersättning till flottans pensionskassas pensionsfond för minskade inkomster med 36,320 kronor.

38:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t i punkt 44 föreslagit, har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie anslaget för ersättning till flottans pensionskassas gratialfond för minskade inkomster med 16,650 kronor.

39:o) Under punkt 45 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten upptaga ordinarie anslaget för bidrag till flottans pensionskassas gratialfond med 45,900 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 46 föreslagit riksdagen att i riksstaten upptaga ordinarie förslagsanslaget till pensionering av flottans befäl och underbefäl med vederlikar med 450,000 kronor.

På grund av vad i statsrådsprotokollet anförts, har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

41:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 47 därom framställda förslag har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie förslagsanslaget till pensionering av flottans gemenskap med 309,000 kronor.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 48 föreslagit riksdagen att för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 2,600 kronor att användas för utdelande av tillfälliga understöd åt f. d. stammanskap vid marinen (utom båtsmän) och skeppsgossar, vilka pensionerats enligt reglementet för pensionering av flottans och lotsverkets gemenskap den 31 oktober 1879, under villkor:

att understöd ej må tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter,

att understöd till manskap, som erhållit pension på grund av uppnådd levnads- och tjänstålder, skall utgå med 200 kronor för år räknat, samt

att understöd till manskap och skeppsgossar, som erhållit pension på grund av skada eller sjukdom, ådragen under tjänstutövning, må på därom gjord ansökning och efter i varje särskilt fall verkställd prövning av behovet och dess sammanhang med den ådragna skadan eller sjukdomen beviljas, med iakttagande att pensionen och understödet icke må tillsammans överstiga det belopp, som skolat utgå såsom livränta vid tillämpning av förordningen den 18 juni 1909 angående ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har förty bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

43:o) Under punkt 49 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 11,005 kronor för utdelande av tillfälliga understöd åt f. d. förmän bland daglönare, sjukvaktare och övriga daglönare vid marinen, vilka pensionerats enligt bestämmelser, äldre än dem, som meddelats genom kungörelsen den 25 november 1910, under villkor:

att understöd ej tilldelas annan än den, som styrker sig vara i behövande omständigheter, samt

att understödet bestämmes för den, som, utan att erhålla invalidunderhåll, i pension från flottans pensionskassa uppbär mindre än 200 kronor årligen, till det belopp, som erfordras för att understödet och pensionen tillsammans skola uppgå till 300 kronor, för år räknat; för den, som i sådan pension eller i dylik pension jämte invalidunderhåll åt-njuter tillhopa från och med 200 kronor till och med 307 kronor årligen, till 100 kronor, för år räknat; samt för den, som i sådan pension kommer 400 kronor eller 500 kronor årligen, till 50 kronor för år räknat.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

44:o) I punkt 50 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dets* till beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid marinen i enlighet med de i kungörelserna den 29 augusti 1919 samt den 9 och

den 15 juni 1922 angivna grunder för budgetåret 1923—1924 anvisa ett extra förslagsanslag av 230,000 kronor,

dels ock förklara, att Eders Kungl. Maj:t eller, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, underordnad myndighet må i enlighet med de i kungörelsen den 15 juni 1922 angivna grunder tilldela personal, som under tiden 1 juli 1923—30 juni 1924 avgår från tjänsten, pensionsförbättring att utgå under pensionstagarens återstående livstid.

Riksdagen har icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag och har sålunda bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

45:o) Med biträdande av Eders Kungl. Maj:ts därom under punkt 51 framställda förslag har riksdagen i riksstaten upptagit ordinarie anslaget till invalidhusfonden med 60,350 kronor.

46:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts föreslag under punkt 52 har riksdagen ur riksstaten uteslutit ordinarie anslaget till blesserade över- och underofficerare.

Stockholm den 24 april 1923.

Med undersåtlig vörndnad.